

ש. האלקין

בבלי נע ונד מעיר אלי עיר ומנוף אלי נוף ומבקש יופי.
 ועצם השיר על נדודים וחיפושים אלה ממתיק את היגון.
 ש. האלקין, שהופיע שנים אחדות אַחרי כן, הכניס
 לשירתנו פה נעימה חדשה של בקשת אלהים.
 האלקין לא מצא מנוח לנפשו בשירת היפה. המוטיבים
 המקובלים בשירה לא ירגיעו את רוחו ואף הקצב והצליל, המוסיקה
 והריתמוס של השיר אינם משקיטים את המיית־נפשו. העולם
 והחיים הם חידה גדולה ועמוקה והוא חותר בכל פוחו ואי־מנוחתו
 לחדור לסודם ולהבין את תוכם. העולם נגלה לו בדמות אַחדות
 משולשת: אל חי, לב עולם וארשת שיר וכאב. ובשיר־וכאב זה
 ודרך לב־העולם עורג המשורר אל האל החי. הוא עורג אליו,
 מתפלל אליו, מבקש אותו ונמוג בו ובישותו.

בתפילת ערבית יתחנן: „אעברה נא את גשר אור הסהר
 ואובד בדמות־אלי בחשכה“. ובלילי עמל הוא נופל „יגע, נדפה,
 אובד ועורג לאלהי“. הוא בולע לחשו בהמית קרה זרה ונושק
 עקבותיו בעפר כל רגל. ואף ילדת־אהבתו, זו ילדת־פלאים טהורה,
 נשלחה לו כעזרת אלהים. בתכלת־עינה יראה תכלת זיו־אלוה
 ושושן לחיה — רמו לורד־רוחו.

בקשת־אלהים זו מצתת כל ישותו ומשפרת כל חושיו.
 סמל המשורר בעיניו הוא גבורו יוחי, פי יוחי מבקש יה חי.
 נפש יוחי האלקין יוצאת לאלהים. ובבדידותו ונזירותו ישלח
 געגועיו הלוהטים אל על ויבקש את הדרך אליו. וכשבאָה השעה
 הגדולה ואלהים נגלה ליוחי בחזון־ליל — מה ראה? מה שמע?
 ל„רגש־פחד מתוק, רב־צפיה“ שמע את קול אלהים לוחש על
 פאבו הוא, פי גם אלהים עצמו פואב:

בני בני, מדוע לא שמעת
 הד קולי עד הלום ובלבד זה
 שנצתי כל הימים ולא שמעתי?
 מדוע אהמה בלבב כל חי
 ובלבד יש נשמי תאבל עלי
 ואין שומע לי, יודע קאבי?

יוחי וכן פולנו, שאנו רק פרורים מהוויתו של אלהים — רק את פאבנו אנו נדע, אבל פאב זה הוא רק בן-רגע, קל-כנפים חולף-חיש, „בשכיר ישאף צל פן תשאפו צל ההבנה, רק עד חלפכם והייתם פלא הייתם ותם פאבכם וצמאונכם אל הדעת אתם יגווע“.
 אבל לא כן הוא — אסיר-הנצחים, הוא נצח וכאבו נצח, ומצוקות נצח יקרא וישווע אלינו:

הוי, חדלו נא ואתדל גם אני
 ואין קבם שומע את שנצתי.

יוחי, העבד הנאמן של אלהים, מוכן היה לעשות רצון קונו ולחדול, כדי לפדות פבוד-אל מאסוריו, אבל בשעה שביקש להתפלל לעולם שיחדל להיות נודע לו, פי „אין לעולם פולו רגע-מכאוב אח, מבריה בענותו את פל יש“.
 וראה זה דבר מוזר: העולם חפץ דוקא לחיות ולפרוח — על אף הפאב ועל אף הכואב!

בקיץ הומים חיי עצי פרי ולב הדבורה זה בכוס שושנת-דבש, ושליו מרגיע אָשרו בקני-סוף, ובחורף — ירעבו זאבים אלי בשר ודג-הזהב מתחממים במעטה-קרח, בפאביב — ישישו פעמוני-תכלת לגיל הפא ובלילי-בציר שותקים יעמקו פני רקיע וכוכבים פוגרים, זכים יזהירו דום פחדות-שבעתים, העולם עסוק בצמיחה ופריחה, בפריה ורביה, בתסיסה ועשיה — זאל נביא-החדלון לא ישמע, ולא רק העולם הגא והשליט, פי אם גם העולם השפל והדכא — אף הוא בכל פוחותיו יאחו בחיים, גם התולעת אשר הציצה מן האדמה

לא שמעה לקול יוחי, ובשעה שנפל מת, לאַחר שהשיב נשמתו לאלהים, מתנה לשחרורו, זחלה התולעת ועלתה על פני הלוחם והחולם. החולם מת בחלומו — אבל העולם המשיך את חייו. ושמים פחולים הכחילו עוד יותר.

יוחי ביקש אל חי ומת בבקשתו וביקושו. אבל נצחיות החיים מצמיחה מבקשים חדשים וכן ימשך הדבר לעולם. עוד רבים יאבדו ביגונם ורבים יספו ביאושם, אבל האל החי של החיים הבלתי-פוסקים יחיה לעד, ואליו יערגו ויכמהו רעבי-חזון וצמאי-אל.

יש בשירתו של האלקין משהו "איובי" האוהב את אלהים — ונלחם בו. הנמשך אליו בכל רמ"ח אבריו ומתופח אתו. הבורח ממנו — ושב אליו בגעגועים רבים. פיונה חברו מימי קדם, אשר קם "לברוח תרשישה מלפני יהוה", פן גם הוא בורח לתרשיש שלו מ"אל מצמיא ולא ירווה". אבל עד-מהרה ישוב אליו, פי בלעדיו אין חיים ואין כוח-נשימה. ואלהיו קשור ואחוז בחיים ובאדם. ממנו שופעת האהבה וממנו נובע הפאב, בו — מקור הרחמים ובו — מקור הצער. וכל הגעגועים לשלמות-החיים וכל הפוסף להתאחות ולדבקות באם ובאשה, פולם יונקים ממקורו. זוהי נקודת-היקוד של החיים.

יש בשירתו של האלקין משהו מן האש המכלה את הנפש. התפילות שלו, והן רבות, אינן תפילות זכות של איש העומד בפיק ברפים לפני בוראו ומפיל לפניו תחינתו, אלא תפילות לזהטות הן של איש הנצרב באש. הוא משווע "אל היופי המהווה, הנעלם, הנאצל" ונפשו בו "שפולה, סוערה ולא נוחמה". שוועת-געגועיו נבלעת פים. והוא עצמו נמוג "פהמוג פטר-גל בתוך כדי רעדו". הוא רואה וחס את צער אלהים באנחת זקן עזוב ושותה את דמעותיו בעין פל ילד קופא. הוא להבת-שלהבת בארץ, הדופקת על דלתות היכלו.

והאש האוכלת הזאת תבער בו תמיד. זוהי אש דתיות צורבת. וכשם שהוא מבעיר בה את שירי-שמים שלו, פן גם יבעיר בה את שירי-ארץ שלו. גם אהבתו מלאת פאב ויסורים ולהט-נפש. פי —

יש אַמֶת רק אַחַת וְאֵין כָּל וּלְתָהּ,
וּזְאֶמֶת הָאֶהֱבָה בְּסִעַר־שִׁנְעָהּ.

וכשם שהוא מבקש גאולה באלהים, כן הוא מבקש פדות בילדת-פלאים זו אשר הוכיח לו אלהים. והוא מתפלל לרחמניה, "למגע יד רגישה כלב נביאה ומבט רעייה, יבין צמאון-עיני". ובשעת כאב של אהבה לא ידע אם שכנית-עולם בו משועת או זאת היא אהבתו הגוועת?

דמות-אלהים לא תסור אף לרגע מאהובתו ואמו, שדמויות שתיהן מתלכדות בשירתו עד לכלי הכיר.

וּנְנָלָה כְּבוֹד הָאֵל. וְאֶת, הַסְּהוּרָה,
וְשָׁמָּה, וְשׁוֹקֵת וְרָד, הַמְּדַת בּוֹךְ אֶה,
לְקַרְאֲתִי תִצְאֵי וְשִׁמְשִׁיף נְעוֹת:
לְכֶה נָא, יְלֵד כּוֹאֵב, וְאָרִינִי
בְּסִרְחֵי־מִוֶּרֶחַ. זֶר לְאֵל אֶבִּינוּ.

התלפדות זו בין האדם ואלהיו בכל רגעי חייו, ומזיגת האהבה לאם ולרעייה עם האהבה לה' — הן מיוחדות להאלקין והן המהוות את יסודות שירתו. מתחת לשורות זולפת הכרה סתומה של תפיסה בלתי-יהודית כמעט. כל הסבל הזה וכל אהבת היסורים, כל ההכנעה הזאת של נפש מתלבטת ומפללת משיבים עלינו משהו מרוח המיסטיקה הנוצרית.

וב"פרוך בן נריה" נקשיב הדים כאלה: "שלמה כל מלאכת התבל ביום פלה אל אלהים עשות אותה ומה שלם כבוד תפארתו, המתנוצץ בבשר-תכל פיין בגביע השקוף! אך לא שלם עוד האדם בארץ — — על פן מאסוריו יזעק האלהים".

אך האלקין יודע גם לשיר בתאוות-יקוד ובצמאון ארצי רב על הארץ, כדי לשמור על שרשי חייו. ובשעה שבראש צמרתו ישק תכלת וכוכבים, יבלעם לבו וריחם יעמוד בדמו, ישלח כעץ שרשיו אל לב ארץ וידלה חיי אמת ממעמקיה. ויום-יום יראה נס חדש:

„יפרח שושן שמש וערב יגלוש שקט ועמקה תכלת שמש“. וכשהוא מגיע אל חוף סאנטה בארבארה יקרא :

רק את גיתרת לי, האדמה, את לבדך
 תמונה וניקדת ומרהבת צין,
 הצת קדמי שלל צבצבך - נאשתנע.

והוא גם למד לשמוע צלילים. ועינו „תחדור עד לדקי גווני צבע, אשר בעורקי שושן, קופא לעין השמש ובאגל טל בתומר טרם העירה בוקר“.

גם בשירי-הנוף שלו יש מאותה אש יוקדת. יחסו לאדמה פיחסו לאהובתו. ומקור שניהם — האהבה. פי אור האהבה אינו שפוך רק על גבר ואשה „נאהבים ונעימים“, פי אם גם על כל החי, הדומם והצומח. חזון ההוד והתפארת מתגלה בכל היקום. ואנו הניצוצות מן האש הגדולה והקדושה של החיים והעולם, האדם והאל. בתוך נפש העולם משובצת נפש האדם ובתוך נפש האדם — נפש אל שהוא בכל. ובו האהבה, ובאהבה — כאב, ובכאב — פדות. וכולם יחדיו מצטרפים ל„ארשת שיר וכאב“.

כן נתעשרה השירה העברית באמריקה במוטיבים חדשים. על הליריות הצרופה והצליל הקל והמשעשע של השיר הקטן והמתרונן נוספה שירה פילוסופית, המחפשת ותועה, השואלת לנתיבות עולם, ובזה זכותו של האלקין.

אבל באור זה יש גם צל. פי יש בשירתו של האלקין משהו מן השכליות המופשטת, המאפילה על הראייה השירית ומעממה את צלילות הביטוי.

יש לו שירים קשיי-קריאה והבנה וסיפת הדבר ידועה: הוא אינו מסתפק ב„יש“ שלו. השירה בלבד לא תניח את דעתו. והוא מתעמק בפרובלימות אדם ועולם. ובסבך הזה נאחזות פנפי השירה שלו, זו המפרפרת והמשוועת ומתפללת לפדות.